

Трансформація інформаційних загроз: результати моніторингу медіаполя за травень-червень 2026 року

Аналітики Українського центру безпеки та співпраці оприлюднили результати комплексного аналізу вітчизняного інформпростору за період з 1 травня по 14 червня 2026 року. У фокусі моніторингу як завжди були три стратегічно важливі вектори, що визначають внутрішню стійкість держави: рекрутинг до Сил оборони (включно з БЗВП та СЗЧ), процеси мобілізації та роботи ТЦК, а також загальний рівень суспільної єдності.

За вказаний період спеціалізованою платформою YouScan зафіксовано 2,1 мільйона згадок досліджуваних тем від 838 тисяч унікальних авторів у соціальних мережах (Telegram, Facebook, YouTube, X.com, TikTok) та онлайн-медіа. Порівняно з попереднім періодом спостерігається виражений спад кількісної динаміки: загальна кількість згадок знизилась на 34,4%, а чисельність авторів упала на 23,8%. Попри кількісне зниження інтенсивності обговорень, емоційне тло залишається стабільно напруженим. Усі аналізовані сфери продемонстрували переважаючу негативну тональність — показник Net Sentiment Rate (NSR) на основі штучного інтелекту коливався від -50 до -91 (де 0 — нейтральний показник, а -100 — абсолютний негатив).

Ключові вектори та структурні зміни в інформпросторі:

1. СЗЧ, Рекрутинг, БЗВП (Індекс NSR -50) Тема зафіксувала 146 тисяч згадок від 56,8 тисяч авторів і продемонструвала якісне покращення тональності — індекс NSR зріс одразу на 8 пунктів. Позитивні коливання відбулися завдяки успішному висвітленню системних оборонних реформ. Суспільство переважно позитивно відреагувало на перенесення базової військової підготовки (БЗВП) безпосередньо на рівень бойових бригад, запуск сервісної моделі рекрутингу іноземних добровольців, а також впровадження гнучких короткострокових контрактів (від 10 до 24 місяців). Вагомими медійними факторами стали заяви вищого військового командування (зокрема інтерв'ю генерал-майора Дмитра Красильникова) щодо адаптації навчальних програм до умов сучасного технологічного бою та анонсована Президентом прогресивна шкала виплат (від 30 тис. до 400 тис. грн). Негативне крило наративів продовжувало експлуатувати страхи перед «неякісною підготовкою», відсутністю чітких термінів демобілізації проблемами з побутом і медичним забезпеченням під час БЗВП.

2. Мобілізація та діяльність ТЦК (Індекс NSR -89) Динаміка обговорень мала хвилеподібний характер, де періоди затишшя змінювалися гострими емоційними сплесками. Позитивні очікування аудиторії концентрувалися навколо цифровізації та переходу до сервісної моделі (автоматизація переведень через застосунок «Армія+», реформування ТЦК та СП). Проте загальну тональність суттєво погіршували системні

корупційні скандали та зафіксовані випадки перевищення законних повноважень представниками військкоматів, що активно використовувалося деструктивними елементами для стигматизації системи мобілізації як «насильницької та непрозорої».

3. Суспільна єдність та нацбезпека (Індекс NSR -91) Цей сектор зазнав найбільшого деструктивного впливу. Головними лініями інформаційних атак стали штучне поглиблення суспільного розколу через культурно-мовні питання (дискусії навколо знесення пам'ятника Булгакову), нагнітання паніки щодо міграційних процесів та системна дискредитація державних інститутів влади. Головним стабілізуючим чинником, який частково задовольняв суспільний запит на справедливість, виступило широке висвітлення успішних спецоперацій СБУ та поліції з ліквідації мереж російських агентів, коригувальників вогню та паліїв військових автомобілів.

Паралельно з аналітичною роботою, команда УЦБС здійснювала практичні заходи щодо очищення інформаційного середовища. У період з 1 травня на блокування було передано 22 ворожі акаунти, з яких наразі заблоковано 6 сторінок, що мали сумарну аудиторію понад 69,2 тисячі підписників та генерували понад 62,4 мільйона переглядів. Загалом за моніторинговий період (з листопада 2025 року) аналітики Центру у партнерстві з Центром протидії дезінформації ідентифікували та подали на блокування 181 деструктивний канал (у Facebook, Telegram, TikTok, YouTube, Instagram), з яких 47 сторінок уже повністю видалено. Сумарне охоплення заблокованих ресурсів становило понад 1,2 млн користувачів та 236,8 млн переглядів. Також інформацію про діяльність російської агентури у вітчизняному інфопросторі було передано українським силовим відомствам та спецслужбам.

Зниження кількісних показників згадуваності не повинно створювати ілюзію безпеки. Російські інструменти дезінформації трансформуються: замість прямолінійного тиску ворог інвестує в технології штучного інтелекту, синтетичні відео та мережі анонімних акаунтів, щоб паразитувати на внутрішніх уразливостях українського суспільства. При цьому він часто не створює самостійні інформаційні приводи, а просто масштабує наші конфлікти, вміло маніпулюючи на них. Водночас результати моніторингу доводять, що стратегія «радикальної прозорості» з боку держави — детальні роз'яснення етапів підготовки, цифровізація послуг та інституційні реформи — здатні ефективно знижувати рівень суспільного страху та успішно маркувати ворожі ПСО як недостовірні.